

**Перемогти контузію. Зцілення
від симптомів ЧМТ за
допомогою нейрофідбека та
без ліків**

КУПИТИ

Книга Мері Лі Есті та Керол М. Шиффлетт «Перемогти контузію. Зцілення від симптомів ЧМТ за допомогою нейрофідбеку та без ліків» стане в пригоді і фахівцям, і неспеціалістам — не лише тим, хто сам зазнав черепно-мозкової травми, а й усім, хто хоче допомогти постраждалим і зрозуміти, як діє на людину контузія, які наслідки вона має, а головне — як досягти зцілення від неприємних і болісних симптомів перенесеної ЧМТ.

Мері Лі Есті вилікувала чимало пацієнтів, що зазнали контузії, від тих жахливих наслідків травми, які перетворюють життя людини на суцільну муку. Цей досвід дає можливість не лише доступно, а й цікаво та професійно пояснити, що відбувається з мозком під час і після травми, і продемонструвати переваги нейротерапії у лікуванні травми мозку. На численних прикладах із практики авторки показують, як нейрофідбек може принести полегшення тим, хто зазнав черепно-мозкової травми, навіть через роки після інциденту.

Ця книга буде неоціненним ресурсом для лікарів швидкої допомоги, нейрохірургів, а також для близьких і рідних тих людей, що зазнали контузії, і всіх, хто хоче зрозуміти проблеми, пов'язані із ЧМТ.

ЧАСТИНА I

ІСТОРІЯ ПРО ТЕ, ЩО ВІДБУВАЄТЬСЯ

розділ 1 Вступ

ТРАВМИ ГОЛОВИ В ІСТОРІЇ: ВІД ФІНЕАСА ГЕЙДЖА, КОРОЛЯ ГЕНРІХА VIII, ЛОРДА НЕЛЬСОНА ТА ЕДВАРДА МАЙБРИДЖА ДО МЕРІ ЛІНКОЛЬН, ГОВАРДА Г'ЮЗА ТА ЕЛВІСА ПРЕСЛІ

Струс мозку є поширеним, але мало зрозумілим ураженням. За загальним визначенням, це ушкодження мозку, яке відбувається під час або після народження і походить від зовнішньої механічної сили (наприклад, удару), яка порушує функціонування мозку.

Коли таке трапляється (особливо із втратою свідомості або функцій організму), це означає, що людину контузило, але слова, які зазвичай використовуються для опису, звучать тривіально: «задзвеніло у вухах» або «трусануло».

Насправді струс мозку та його наслідки можуть бути набагато серйознішими, ніж ці порожні слова здатні передати. Ми можемо бути неспроможними усвідомити, що взагалі сталося щось значуще, і у нас немає загальнодоступної моделі того, що відбувається насправді.

Те, що ми думаємо, що знаємо, походить здебільшого із Фантазійного світу фільмів і коміксів. Легіони супергероїв і «звичайних» персонажів регулярно втрачають свідомість, але за лічені секунди Джеймси Бонди та Майки Гаммери (нокаутовані звичайними злочинцями) або Людина-павук (нокаутований Неймовірним Халком) стають на ноги та повноцінно функціонують, видаючи лише короткий стогін і колоритний коментар.

Вони ніколи не сліпнуть від удару в потилицю по зоровій корі. Вони не втрачають пам'ять, розумові чи фізичні навички або свої витончені фігури супергероїв. Вони не будуть страждати від головних болів чи безперервного болю до кінця свого життя. Їх ніколи не понизять у посаді і не звільнять з роботи. .... вони повторять все знову наступного тижня. Це фантазія. У Реальному світі все працює не так.

Травми голови в історії

Із тим, щоб посадити історичних постатей на кушетку в психіатра, очевидно, є проблеми... Проте ми маємо багато звітів від сучасників про поведінку і мовлення короля... деякі листи Генріха і богословські трактати, над якими він працював, а також цілий арсенал державних документів, королівських прокламацій і актів парламенту. У сукупності ці докази дозволяють нам робити обережні судження про характер Генріха VIII.

Сюзанна Лінскомб (2009b)

Є багато відомих персон, чиї травматичні і добре задокументовані ушкодження голови супроводжувалися раптовими змінами в поведінці та особистості. Список містить колись обожнюваного, а потім жахливого Генріха VIII, героїчного і напівсліного адмірала лорда Нельсона, зневажену Мері Лінкольн, генія фотографії і вбивцю Едварда Дж. Майбріджа, піонера авіації Говарда Г'юза і співака Елвіса Преслі.

Ви можете поцікавитися: наскільки їхню поведінку можна приписати струсу мозку?

Вони не проходили МРТ, і ми не можемо покласти цих людей на кушетку у наш час. Однак їхню поведінку після явно публічних травм бачили і коментували друзі, сім'я і широка громадськість, а також документували лікарі і неврологи того часу. Сьогодні їхні симптоми струсу мозку зазвичай

приписуються психологічним проблемам. Тобто це дивне, хоча і давнє, переконання, що психологія і поведінка якимось відокремлені від самого мозку.

Після двох найвідоміших нещасних випадків Генріха (у такого завзятого спортсмена, безперечно, були й інші) його життя мало нагадувало романтичні телевізійні образи. Як і чому Генріх перетворився з галантного чарівного принца на кровожерливого Синю творився з галантного чарівного принца на кровожерливого Синю Бороду, можна дізнатися з книги Сюзанни Ліпскомб «1536: рік, що змінив Генріха VIII» (2009а). Після падіння в 1536 році і двох годин непритомності було сказано (і досі ця думка поширена), що Генріх не зазнав жодних ушкоджень. Багато істориків ігнорують його очевидне пошкодження мозку на користь не пов'язаної з цим депресії або кризи середнього віку. Натомість Ліпскомб (яка є кураторкою досліджень у палаці Генріха в Хемптон-Корт) із дивовижною ясністю викладає докази його руху спадною лінією після травми. Мері Лінкольн мала багатогранну освіту і чудові фінансові та організаторські навички. Вона була важливою силою в політичній кар'єрі свого чоловіка, але її здібності випарувалися після аварії з каретою.

Труднощі Еліса Преслі можна приписати багатьом причинам, окрім травми голови, наприклад, наркотикам та депресії. І те, й інше зрозумілі в контексті. Він вживав наркотики вже в старшій школі, а потім усе своє доросле життя перебував під фактичним домашнім арештом від свого менеджера і через фанатів. Але його стрімкий занепад і рання смерть тісно пов'язані з черепно-мозковою травмою 1976 року.

Смерть таких ікон, як Елвіс Преслі чи Говард Г'юз, часто викликає претензії, контрпретензії та дикі домисли. Тож чим інформація тут відрізняється від будь-якого іншого матеріалу про Г'юза чи Преслі? Вона базується на реальних медичних записах і звітах про розтини, зібраних доктором Форрестом Теннантом для судових слухань та процесів, і містить дані, які не були визнані або зрозумілі на момент смерті цих чоловіків.

Ці люди представлені в цьому розділі, оскільки вони є прикладами крайніх форм серйозних, іноді множинних травм. Ви можете впізнати принаймні деякі із симптомів. Але як їхні симптоми є такими ж, що

переживають інші люди сьогодні, так само і їхні травми, що лежать в основі симптомів, були здебільшого проігноровані, невизнані або заперечені, як це досі трапляється з багатьма струсами мозку. Єдиний унікальний виняток є також і найвідомішим — це Фінеас Гейдж.

Хоча життя мільйонів людей протягом тисячоліть змінила травма голови, випадок Фінеаса Гейджа вважається першим медично задокументованим випадком впливу пошкодження мозку на особистість і поведінку.

WAR BOOKS
військова література

КУПИТИ